

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2003-2110

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Viestinnän laitos	
Tekijä-Författare-Author Montola, Markus Olavi			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Organisaatio ja johtaminen kyberavaruudessa			
Oppiaine-Läroämne-Subject Viestintä			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2003-04-14	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 78
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Opinnäyte tutkii teoreettisesti virtuaalisia organisaatioita, joiden sosiaalinen kanssakäyminen tapahtuu kokonaan tai merkittävässä määrin tietoverkoissa. Aluksi työ kokoaa näkemyksiä tietokonevälitteisestä viestinnästä, kyberavaruudesta ja virtuaalitodellisuudesta analyysin pohjaksi. Toisessa vaiheessa nämä yhdistetään (Pekka Aulan) organisaation areena-malliin ja matriisiorganisaatiomalliin, tarkoituksena pohtia, miten viestinnän muuttuminen ja tietoyhteiskunnan verkostomaisuus muuttavat organisaatiota ja organisaation kulttuureja. Kolmannessa vaiheessa pohditaan tällaisen asiantuntijaorganisaation johtamista, keskittyen etenkin tietämyksen johtamiseen. Lopulta työ esittää hypoteettisen mallin kyberavaruuden organisaatiosta.</p> <p>Viestinnän siirtyminen kyberavaruuteen heikentää sen sosioemotionaalista sisältöä ja tekee siitä köyhempää. Sosiaalisten verkostojen näkökulmasta heikkojen sosiaalisten siteiden määrä lisääntyy dramaattisesti, samalla kuin vahvat sosiaaliset siteet vähenevät. Eksplisiittinen tieto korostuu hiljaisen tiedon kustannuksella, kulttuurin rakentuminen hidastuu ja jaettujen merkitysten syntyminen hidastuu. Tästä huolimatta kaikki sosiaalisen kanssakäymisen muodot ovat edustettuina verkossa, ja sosioemotionaalisia merkityksiä voidaan kommunikoida siellä. Myös yhteisöllisyys voi toteutua kyberavaruudessa.</p> <p>Organisaation areenat jakautuvat virtuaaliin (kyberavaruudessa sijaitseviin) ja konkreettisiin (fyysisessä todellisuudessa toimiviin). Osittain virtuaalisessa organisaatiossa näiden areenojen välillä vallitsee ristiriita: konkreettisilla areenoilla kulttuuri, yhtenäisyys ja ryhmäpolarisaatio vaikuttavat voimakkaammin kuin virtuaalisilla areenoilla. Toisaalta myös matriisiorganisaatiossa osa ulottuvuuksista on usein konkreettisia ja osa virtuaalisia. Koska konkreettisilla areenoilla ryhmäpolarisaatio on voimakasta ja virtuaalisilla areenoilla usein hyvinkin heikkoa, vaarana on näiden areenojen kohtaamispaikoiksi muodostuvilla areenoilla syntyvä sirpaloituva ryhmäpolarisaatio - tilanne, jossa voimakkaasti kärjistyneet mielipiteet kohtaavat hajanaista vastustusta, jolla ei ole painetta pyrkiä kohti konformismia.</p> <p>Nonakan ja Takeuchin esittämä tiedon tuotannon spiraali katkeaa kyberavaruudessa. Koska hiljainen tieto ei liiku, oppivan virtuaaliorganisaation työntekijöiden on kyettävä eksternalisoimaan hiljaista tietoaan ja internalisoimaan eksplisiittistä tietoa tehokkaasti. Toisaalta eksplisiittinen tieto on helposti hallittavaa, ja koottavissa tietovarastoiksi. Koska jokainen työntekijä joutuu kehittämään omat työtapansa sekä itse että eksplisiittistä tietoa internalisoimalla, syntyy voimakasta redundanssia, jota voidaan hyödyntää parhaiden käytäntöjen etsimisessä. Eräänä vaarana on hiljaisen tiedon ja eksplisiittisen tiedon välinen ristiriita - tilanne, jossa eksplisiittinen tieto ja hiljainen tieto erkanevat toistensa tavoittamattomiin.</p> <p>Verkostoyhteiskunnan irrotessa tilan asettamista rajoista organisaatioiden väliset alihankintasuhteet korostuvat. Samalla organisaatioiden sisäinen toiminta seuraa samankaltaista kehitystä, koska verkoston heikot sosiaaliset siteet mahdollistavat asiantuntijuuden tehokkaan jakamisen. Samaan tapaan kuin organisaatioiden on tehokasta keskittyä ydintoimintoihinsa, myös tietotyöntekijöiden on tehokasta keskittyä ydinosoamisalueisiinsa.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords virtuaaliorganisaatio asiantuntijaorganisaatio kyberavaruus virtuaalitodellisuus tietokonevälinen viestintä areena tietämyksenhallinta hiljainen tieto ryhmäpolarisaatio organisaatiokulttuuri			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			